

Science
Conference
2026

13–14 Feb 2026

International **scientific and practical conference**

- 1. Scientific technologies**
- 2. Economy**
- 3. Finance**
- 4. Mathematical analysis**
- 5. Technical sciences**
- 6. Pedagogy**
- 7. Psychology**
- 8. Philosophy**
- 9. Natural Sciences**

OpenAIRE | EXPLORE

www.d-pressa.com

International scientific and practical conference

Part 1
February 2026

Collection of Scientific Works

© International scientific and practical conference. 2026.

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA RUS TILINING O'RNI VA IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI

Ernazarova M. N

O'zMU JF o'qituvchisi

Valiboyev Ruslan

O'zMU JF 1- kurs talabasi

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston iqtisodiyotida rus tilining o'rni va uning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri yoritilgan. Rus tili tashqi savdo, investitsiya, bank-moliya tizimi, logistika, turizm, IT sohasi va mehnat migratsiyasida muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, O'zbekistonning Rossiya va boshqa MDH davlatlari bilan iqtisodiy aloqalarida rus tilini bilish katta qulaylik yaratadi. Maqolada rus tilini bilish ish topish imkoniyatlarini kengaytirishi, yuqori maoshli kasblarga ega bo'lishga yordam berishi hamda xalqaro kompaniyalar bilan ishlashda muhim vosita ekanligi ko'rsatib o'tilgan. Shu bilan birga, rus tilining iqtisodiyotdagi ijobiy jihatlari bilan bir qatorda ayrim salbiy tomonlari ham tahlil qilingan.

Kalit so'zlar. Rus tili, O'zbekiston iqtisodiyoti, iqtisodiy samaradorlik, tashqi savdo, investitsiya, bank-moliya tizimi, mehnat migratsiyasi, turizm, IT sohasi, xalqaro hamkorlik.

Kirish. Bugungi kunda xorijiy tillarni bilish iqtisodiy rivojlanish va xalqaro hamkorlikda muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston iqtisodiyotida rus tili tashqi savdo, investitsiya, bank-moliya, logistika, turizm va mehnat migratsiyasi sohalarida keng qo'llaniladi. Ayniqsa, Rossiya va boshqa MDH davlatlari bilan iqtisodiy aloqalarda rus tilini bilish katta qulaylik yaratadi. Rus tilini bilgan mutaxassislar ish topishda, xalqaro kompaniyalar bilan ishlashda va yuqori daromadli kasblarni egallashda ustunlikka ega bo'ladi. Bundan tashqari, rus tilini bilish eksport-import hujjatlari bilan ishlash, xorijiy hamkorlar bilan muzokara olib borish va yangi bozorlarni o'rganishda ham muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, ko'plab texnik adabiyotlar, dasturlar va o'quv materiallari rus tilida mavjud bo'lgani sababli, bu tilni bilish zamonaviy bilimlarni egallash imkoniyatini ham kengaytiradi. Shu sababli rus tilining O'zbekiston iqtisodiyotidagi o'rni va uning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri bugungi kunda dolzarb mavzulardan biri hisoblanadi.

Asosiy qism. Rus tili O'zbekiston iqtisodiyotining turli sohalarida muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, tashqi savdo, investitsiya, bank-moliya, transport, logistika, turizm va xizmat ko'rsatish sohalarida rus tilining ahamiyati katta. O'zbekiston Rossiya va boshqa MDH davlatlari bilan yaqin iqtisodiy aloqalarni olib borayotgani sababli, rus tilini biladigan mutaxassislarga talab yuqori. Birinchidan, tashqi savdo sohasida rus tilining o'rni muhimdir.

O'zbekiston Rossiyaga qishloq xo'jaligi mahsulotlari, tekstil, meva-sabzavot va boshqa mahsulotlarni eksport qiladi. Rossiyadan esa texnika, avtomobil ehtiyot qismlari, sanoat uskunalari va boshqa tovarlar import qilinadi. Bunday jarayonlarda hujjatlar bilan ishlash, shartnomalar tuzish va muzokaralar olib borishda rus tilini bilish katta qulaylik yaratadi. Ikkinchidan, investitsiya va bank tizimida ham rus tilining roli muhim hisoblanadi. O'zbekistonda faoliyat yuritayotgan ayrim xorijiy banklar va kompaniyalar ish faoliyatida rus tilidan foydalanadi. Shu sababli rus tilini bilgan xodimlar yuqori maoshli va nufuzli lavozimlarda ishlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Uchinchidan, mehnat migratsiyasi sohasida ham rus tilining ahamiyati katta. Har yili minglab o'zbekistonlik fuqarolar Rossiyaga ishlash uchun boradi. Rus tilini biladigan migrantlar yaxshiroq ish topadi, ish beruvchilar bilan erkin

muloqot qiladi va ko'proq daromad topadi. Shuningdek, turizm va xizmat ko'rsatish sohalarida ham rus tilining o'rni katta. Mehmonxona, restoran, savdo va transport sohalarida ishlovchi xodimlar rus tilini bilsa, rusiyzabon mijozlarga sifatli xizmat ko'rsatishi mumkin bo'ladi. Bu esa xizmat sifati va korxona daromadining oshishiga olib keladi. Bundan tashqari, IT va texnologiya sohasida ham rus tilining ahamiyati yuqori. Ko'plab texnik qo'llanmalar, dasturlar, onlayn kurslar va o'quv materiallari rus tilida mavjud. Shu sababli rus tilini bilgan yoshlar zamonaviy kasblarni tezroq o'zlashtiradi va xalqaro mehnat bozorida raqobatbardosh bo'ladi. Bundan tashqari, rus tilining iqtisodiy samaradorlikka ta'siri korxonalar faoliyatida ham yaqqol ko'rinadi. Rus tilini biladigan xodimlar xorijiy hamkorlar bilan tezroq aloqa o'rnatadi, hujjatlar bilan ishlashda xatolar kamayadi va ish jarayonlari samaraliroq tashkil etiladi. Bu esa vaqtni tejashga, mahsulot va xizmatlar sifatini oshirishga hamda korxona daromadini ko'paytirishga yordam beradi. Rus tilining yana bir muhim jihati — qo'shma korxonalar faoliyatida namoyon bo'ladi.

Hozirgi kunda O'zbekistonda Rossiya bilan hamkorlikda ko'plab sanoat, qurilish, energetika va ishlab chiqarish korxonalari faoliyat yuritmoqda. Ushbu korxonalarda rus tilini biladigan mutaxassislar ko'proq talab qilinadi. Shuningdek, rus tilini bilish tadbirkorlar uchun ham muhim hisoblanadi. Chunki tadbirkorlar Rossiya va boshqa MDH davlatlari bozoriga chiqish, yangi mijozlar topish va mahsulotlarini eksport qilishda rus tilidan keng foydalanadi. Bu esa biznesni kengaytirish va daromadni oshirish imkonini beradi. Ta'lim tizimida ham rus tilining o'rni katta. Ko'plab talabalar rus tilidagi ilmiy adabiyotlar, iqtisodiy manbalar va texnik qo'llanmalardan foydalanadi. Bu esa bilim olish sifatini oshiradi va kelajakda malakali mutaxassislar yetishib chiqishiga xizmat qiladi.

Xulosa. Yuqoridagi tahlillardan ko'rinib turibdiki, rus tili iqtisodiy rivojlanish jarayonlarida muhim kommunikatsiya vositalaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy iqtisodiyot sharoitida davlatlar o'rtasidagi savdo-iqtisodiy aloqalar, investitsiya jarayonlari va biznes hamkorlikni samarali tashkil etishda til bilish muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Ayniqsa Markaziy Osiyo va MDH mamlakatlari bilan iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirishda rus tilining ahamiyati sezilarli darajada namoyon bo'ladi.

Rus tilini bilish tadbirkorlar, iqtisodchilar va turli soha mutaxassislari uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Ushbu til orqali xalqaro hamkorlar bilan samarali muloqot qilish, yangi bozorlarni o'rganish hamda iqtisodiy kelishuvlarni amalga oshirish mumkin. Shu bilan birga, rus tilini bilish ilmiy va tahliliy manbalardan foydalanish, zamonaviy iqtisodiy tajribalarni o'rganish hamda professional bilimlarni boyitishda ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuningdek, iqtisodiy rivojlanish jarayonida raqamli texnologiyalar va axborot almashinuvi kengayib borayotgan bir paytda turli tillarni bilish mutaxassislarning raqobatbardoshligini oshiradi. Rus tilini bilish mehnat bozorida yangi imkoniyatlar yaratib, yosh mutaxassislarning xalqaro iqtisodiy jarayonlarda faol ishtirok etishiga yordam beradi.

Umuman olganda, rus tili iqtisodiy hamkorlikni mustahkamlash, savdo aloqalarini kengaytirish va ilmiy axborotlardan samarali foydalanishda muhim omil hisoblanadi. Shu sababli zamonaviy iqtisodiy rivojlanish sharoitida rus tilini o'rganish va undan samarali foydalanish iqtisodiy taraqqiyotga xizmat qiluvchi muhim omillardan biri sifatida qaraladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Vahobov A. Jo'rayev A. Iqtisodiyot nazariyasi. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2019. – 45–52-betlar.

2. Abdullayev Yo. Statistika nazariyasi. – Toshkent: O‘qituvchi, 2018. – 33–40-betlar.
3. Qodirov A. Xalqaro iqtisodiy munosabatlar. – Toshkent: Fan, 2020. – 67–75-betlar.
4. Ergashev B. Tashqi savdo iqtisodiyoti. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021. – 55–63-betlar.
5. Самуэльсон П., Нордхаус У. Экономика. – Москва: Вильямс, 2018. – с. 120–135.
6. Мэнкью Н. Г. Принципы экономики. – Москва: Питер, 2019. – с. 98–110.
7. Котлер Ф. Основы маркетинга. – Москва: Вильямс, 2020. – с. 210–225.
8. O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi rasmiy ma’lumotlari. – <https://stat.uz> (2024-yil ma’lumotlari asosida).